

Ocena dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym
dr n. med. Doroty Broniszczak-Czyszek adiunkta w Klinice Chirurgii Dziecięcej i Transplantacji Narządów Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie.

Dane ogólne

Dr n. med. Doroty Broniszczak-Czyszek uzyskała dyplom lekarza w Akademii Medycznej w Warszawie w 1999 roku. Całą swoją pracę naukową i zawodową związała z Kliniką Chirurgii Dziecięcej i Transplantacji Narządów Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie pracując początkowo jako lekarz rezydent, następnie asystent a od 2011 adiunkt. Stopień doktora nauk medycznych uzyskała w 2005 roku za pracę pt. „Ocena wpływu wybranych parametrów klinicznych i biochemicznych dawców na wczesną czynność wątroby przeszczepionej”.

Dr Doroty Broniszczak-Czyszek jest specjalistką w dziedzinie chirurgii dziecięcej oraz transplantologii klinicznej.

Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy Habilitantki obejmuje 69 publikacji w tym 42 prace oryginalne, 6 prac poglądowych, 12 opisy przypadków. Po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała 45 prac, w tym 29 oryginalnych. Sumaryczny współczynnik wpływu (impact factor IF) pełnych publikacji Habilitantki wynosi 41,52 (24 publikacje) oraz liczba punktów MNSiZW/KBN=1487. Prace były publikowane w prestiżowych czasopismach takich jak *European Journal of Pediatric Surgery*, *Surgery in Childhood International*, *Annals of Transplantation*, *Pediatric Transplantation*, *PLoS One*, *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition*, *Journal of Pediatric Surgery*, *Cancers*. Liczba cytowań na podstawie bazy *Web of Science Core Collection* wynosi 392, Index Hirsha h=12. Cennym uzupełnieniem dorobku naukowego dr Doroty Broniszczak-Czyszek jest 137 doniesień zjazdowych w tym 53 z konferencji zagranicznych. Dr Dorota Broniszczak-Czyszek jest także autorem lub współautorem rozdziałów w 7 podręcznikach z zakresu chirurgii dziecięcej i transplantacyjnej.

Dr Dorota Broniszczak-Czyszek odbyła w 2008 roku szkolenie na Oddziale Transplantacji Wątroby i Jelit Uniwersytetu Stanu Nebraska (University of Nebraska Medical Center - UNMC) w Omaha w Stanach Zjednoczonych. Ponadto rozszerzała

swoją wiedzę na szkoleniach: Metabolic Liver Diseases and Transplantation, 2003, Frankfurt, Niemcy, 4th European Transplant Fellow Workshop ESOT, 18-19 października 2003, Frankfurt, Niemcy, Workshop on Intestinal Transplantation, lipiec 2008, Leuven, Belgia, Warsztaty: „Leczenie wad anorektalnych” w ramach Forum Młodych Chirurgów - Gdańskie Dni Sztuki Chirurgicznej, czerwiec 2015: gość - prof. Alberto Peña i dr Andrea Bischoff z Centrum Kolorektalnego Uniwersytetu w Cincinnati w USA.

Osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego

Osiągnięcie naukowe przedstawione przez Kandydatkę stanowi monografia pt. *„Porównanie sposobów przeszczepiania nerek u dzieci z dysfunkcją dolnych dróg moczowych w oparciu o doświadczenia własne”*. Praca ta oparta jest na wynikach grantu wewnętrznego IPCZD, w którym Habilitanka była głównym wykonawcą: „Analiza wyników przeszczepiania nerek u pacjentów pediatrycznych ze schyłkową niewydolnością nerek i dysfunkcją dróg moczowych” (nr grantu S179/2018). Monografia została przygotowana w formie typowej, przedstawiona jest na 204 stronicach, zawiera 28 tabel i 38 rycin, a wykaz piśmiennictwa obejmuje 198 pozycji.

Celem prac dr Doroty Broniszczyk-Czyszek była analiza i porównanie wyników przeszczepień nerek wykonanych w IP CZD u pacjentów z dysfunkcją dolnych dróg moczowych z odprowadzeniem moczu do dysfunkcyjnego pęcherza lub nadpęcherzowo z wytworzeniem wstawki jelitowej sposobem Bricker’a oraz porównanie wyników przeszczepiania w dysfunkcji dolnych dróg moczowych z przeszczepieniem nerek u biorców z prawidłową czynnością pęcherza moczowego. Dodatkowym celem była weryfikacja przyjętych zasad kwalifikacji pacjentów z dysfunkcją dolnych dróg moczowych do różnych sposobów przeszczepienia nerki.

W populacji dziecięcej dysfunkcja dolnego odcinka dróg moczowych jest przyczyną schyłkowej niewydolności nerek nawet w 40% wszystkich przypadków. Przeszczepienie nerki jest najlepszą metodą leczenia nerkozastępczego. Zapewnienie optymalnego odpływu moczu jest konieczne dla osiągnięcia długoterminowego przeżycia przeszczepu. Doniesień literaturowych na ten temat jest niewiele a opisywane sposoby postępowania przedstawiają często kontrowersyjne wyniki. Dlatego tematyka pracy dr med. Doroty Broniszczyk-Czyszek jest bardzo aktualna i wpisuje się w nurt

poszukiwań właściwej kwalifikacji do zabiegu przeszczepienia nerki u dzieci z dysfunkcją dolnego odcinka dróg moczowych. Klinika Chirurgii Dziecięcej i Transplantacji Narządów Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” jest jedynym w Polsce ośrodkiem pediatrycznym wykonującym transplantacje nerek od 1984 roku. Liczba wykonanych zabiegów i doświadczenie Ośrodka pozwoliły Habilitance na opracowanie wiarygodnych, wieloletnich wyników przeszczepiania nerek u dzieci z dysfunkcją dolnych dróg moczowych.

Monografia opiera się na retrospektywnej analizie przeszczepień nerki pacjentom pediatrycznym wykonanych w IPCZD w latach 2000 -2020. W tym okresie wśród 788 przeszczepień u pediatrycznych pacjentów, 88 przeszczepień wykonano do nadpęcherzowego odprowadzenia za pomocą wstawki jelitowej wytworzonej sposobem Brickera (11%), 173 przeszczepień wykonano z wykorzystaniem dysfunkcyjnego pęcherza moczowego (22%), zaś 527 przeszczepień do zdrowego pęcherza moczowego (67%). W badany materiał dysfunkcyjny pęcherz moczowy był przyczyną schyłkowej niewydolności nerek w 33%.

Habilitantka wykazała, że powikłania urologiczne wymagające leczenia operacyjnego w całej badanej grupie wystąpiły w 11,2%, najczęściej (20,5%) po odprowadzeniu moczu do wstawki jelitowej, w 16,2% po odprowadzeniu moczu do dysfunkcyjnego pęcherza i w 7,9% u dzieci z prawidłowym pęcherzem. Po odprowadzeniu moczu do pęcherza dominującym powikłaniem był wsteczny odpływ pęcherzowo-moczowodowy, natomiast po odprowadzeniu moczu do wstawki jelitowej wytworzonej sposobem Brickera najczęściej występowały powikłania związane z wytworzeniem wstawki oraz przeciek moczu z miejsca zespolenia moczowodu z jelitem.

Zakażenia układu moczowego są istotnym czynnikiem wpływającym na przeżycie pacjenta i przeszczepu oraz jakość życia, dlatego bardzo wartościowym spostrzeżeniem jest istotnie niższa częstość objawowych zakażeń układu moczowego po przeszczepieniu nerki z odprowadzeniem moczu sposobem Brickera (28,7%) w porównaniu z przeszczepieniem do dysfunkcyjnego pęcherza (41,6%).

Kolejnym wartościowym wynikiem jest porównywalne 10-letnie przeżycie pacjentów i przeszczepów we wszystkich 3 badanych grupach biorców. Przyczyny utraty przeszczepionego narządu lub zgonu wśród pacjentów z grup powiązanych z dysfunkcją dolnych dróg moczowych tylko w sporadycznych przypadkach związane

były w bezpośredni lub pośredni sposób z przyjętym sposobem odprowadzenia moczu. W grupie wstawki jelitowej tylko w jednym przypadku doszło do zgonu i utraty przeszczepu z powodu uogólnionego zakażenia z źródłem wyjścia z układu moczowego.

Autorka oceniała czynność nerki przeszczepionej na podstawie median stężeń kreatyniny w surowicy oraz wartości eGFR po 1, 3, 5 i 10 latach. Habilitantka wykazała, że po 5 i 10 latach nie było istotnych statystycznie różnic między wszystkimi 3 grupami w stężeniach kreatyniny w surowicy. Jednak odnotowała różnice w eGFR między grupami po 5 i 10 latach. Po 5 latach istotnie niższe eGFR odnotowano w grupie zespolenia do dysfunkcyjnego pęcherza, po 10 latach wprowadzić nie uzyskano istotności statystycznej ale eGFR w tej grupie nadal było najniższe. Zdaniem Habilitantki czynność nerki w grupie dysfunkcyjnego pęcherza pogarsza się systematycznie i rokuje w bardziej odległej obserwacji progresję PChN.

Z przeprowadzonych wnikliwych analiz Habilitantka przedstawia bardzo wartościowy wniosek, że odprowadzenie moczu przez przetokę moczowodowo-jelitowo-skórną jest bezpieczną i nie wpływającą negatywnie na czynność i przeżycie przeszczepu nerki i biorcy alternatywą u dzieci z ciężką dysfunkcją pęcherza moczowego.

Autorka przedstawia rekomendacje IPCZD dotyczące kwalifikacji dzieci z dysfunkcją dolnych dróg moczowych do zabiegu transplantacji nerki podkreśla jednak, że decyzja powinna być podejmowana indywidualnie przez wielodyscyplinarny zespół transplantacyjny w oparciu o różne czynniki, m.in.: wyniki badania urodynamicznego, pojemność i podatność pęcherza moczowego, jakość współpracy z pacjentem i jego rodziną, oraz obecność innych wad i chorób.

Pracę oceniam bardzo wysoko, zarówno pod względem podjętego problemu, warsztatu badawczego i końcowych osiągnięć. Na szczególne podkreślenie zasługuje wykazanie, że właściwa kwalifikacja i wykonany zabieg operacyjny przeszczepienia nerki u dzieci z dysfunkcją dolnych dróg moczowych zapewnia biorcom dobre przeżycie przeszczepu i dobrą jakość życia. Praca posiada implikacje kliniczne a realizacja przedstawionych wniosków może się przyczynić do poprawy odległych wyników przeszczepiania nerek.

Pozostały dorobek naukowy dr n.med. Doroty Broniszczyk-Czyszek

Działalność naukowa Habilitantki poza osiągnięciem habilitacyjnym koncentrowała się na pracach naukowych i klinicznych związanych z transplantacją nerek, wątroby i jelita. Habilitantka pracowała w Zespole Przeszczepowym w ramach Kliniki Chirurgii Dziecięcej i Transplantacji Narządów IPCZD opiekującym się pacjentami po transplantacji wątroby. Brała aktywny udział we wszystkich rodzajach przeszczepień narządowych oraz pobraniach narządowych. Uczestniczyła w pierwszym w Polsce przeszczepieniu nerki do wstawki jelitowej sposobem Brickera u dziecka (2002r.).

Szczególne zagadnieniem, którym zajmowała się Habilitantka to transplantacje wątroby z powodu nieresekcyjnych guzów wątroby. Powstał bardzo cenny cykl 10 publikacji dotyczący tej tematyki, których dr Dorota Broniszcak-Czyszek jest autorem i współautorem.

Kolejną tematyką, którą zajmowała się Habilitantka jest chirurgia przełyku obejmująca leczenie chirurgiczne wrodzonej niedrożności przełyku, wstecznego odpływu żołądkowo-przełykowego, achalazji przełyku oraz powikłań po chemicznym oparzeniu przełyku wymagających m.in. rekonstrukcji przełyku. Dr Dorota Broniszcak-Czyszek wykonuje w Klinice operacje rekonstrukcyjne przełyku z wykorzystaniem fragmentu jelita grubego i cienkiego. Na uwagę zasługuje cykl 9 publikacji, w których Autorka zawarła dokonania i doświadczenia dotyczące rekonstrukcji przełyku.

Dr Doroty Broniszcak-Czyszek jest także recenzentem czasopism krajowych i międzynarodowych.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzująca naukę

Dr med. Doroty Broniszcak-Czyszek aktywnie uczestniczy w szkoleniu podyplomowym, jest wykładowczynią na kursach CMKP: Kurs Chirurgii Noworodka, Kurs Chirurgii Onkologicznej i Onkologii Dziecięcej.

W latach 2018-2022 Była trenerem w trakcie szkoleń dla lekarzy organizowanych w ramach projektów „Programu wszechstronnego szkolenia w wideochirurgii (chirurgii minimalnego dostępu) w oparciu o zaawansowane techniki symulacji” POWER-SIMVID. Projekt był finansowany przez Unię Europejską i uzyskany był w drodze konkursu krajowego.

Jest kierownikiem specjalizacji z chirurgii dziecięcej 2 lekarzy i kierownikiem specjalizacji z transplantologii klinicznej jednego lekarza.

Była promotorem pomocniczym jednego przewodu doktorskiego.

Dr Doroty Broniszcak-Czyszek jest członkiem Polskie Towarzystwo Chirurgów Dziecięcych, Polskie Towarzystwo Transplantacyjne, European Pediatric Surgeons' Association.

Jest członkiem Komitetu Organizacyjnego i Komitetu Naukowego odbywających się cyklicznie Sympozjów „Interdyscyplinarne Problemy Chirurgii Dziecięcej” organizowanych corocznie przez Klinikę Chirurgii Dziecięcej i Transplantacji Narządów.

Ocena końcowa

Podsumowując pozytywnie oceniam osiągnięcie naukowe Habilitantki i całokształt działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej. Dr n.med. Dorota Broniszcak-Czyszek jest dojrzałym, w pełni ukształtowanym, samodzielnym badaczem a jej dokonania mają charakter oryginalny, nowatorski i zasięg międzynarodowy oraz wartościowe implikacje kliniczne. Osiągnięcia dr n.med. Doroty Broniszcak-Czyszek odpowiadają wymaganiom określonym w artykule 219, ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742, tekst jednolity z późn. zm.) w zakresie nadania stopnia doktora habilitowanego. Mam zaszczyt przedstawić Radzie Naukowej Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” wniosek o nadanie dr Dorocie Broniszcak-Czyszek stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne.

29.09.2025

KIEROWNIK
Kliniki Transplantologii, Immunologii,
Neurologii i Chorób Wewnętrznych
prof. dr hab. med. Magdalena Durlik
Magdalena Durlik